

Milletlerarası Andlaşma

Karar Sayısı : 91/2582

Türkiye ile Türkmenistan arasında ekonomik, ticari, sınai ve kültürel işbirliğine ilişkin 3 Aralık 1991 tarihinde Ankara'da imzalanan ekli Mutabakat Zaptı'nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 20/12/1991 tarihli ve EİDA-8098 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 27/12/1991 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Turgut ÖZAL
Cumhurbaşkanı

Süleyman DEMİREL
Başbakan

E. İNÖNÜ
Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

İ. TEZ
Devlet Bakanı

O. KILERCİOĞLU
Devlet Bakanı

E. ŞAHİN
Devlet Bakanı

N. AYAZ
Millî Savunma Bakanı

K. TOPTAN
Millî Eğitim Bakanı

Y. TOPÇU
Ulaştırma Bakanı

M. T. KÖSE
Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. ATEŞ
Turizm Bakanı

C. ÇAĞLAR
Devlet Bakanı

A. GÖNEN
Devlet Bakanı

M. KAHRAMAN
Devlet Bakanı

Ş. ERCAN
Devlet Bakanı

İ. SEZGİN
İçişleri Bakanı

O. KUMBARACIBAŞI
Bayındırlık ve İskan Bakanı

N. CEVHERİ
Tarım ve Köylüleri Bakanı

E. FARALYALI
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

V. TANIR
Orman Bakanı

T. ÇİLLER
Devlet Bakanı

G. İLERİ
Devlet Bakanı

Ö. BARUTÇU
Devlet Bakanı

M. BATALLI
Devlet Bakanı

H. ÇETİN
Dışişleri Bakanı

Y. AKTUNA
Sağlık Bakanı

M. MOĞULTAY
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

A. ATEŞ
Kültür Bakanı V.

B. D. AKYÜREK
Çevre Bakanı

E. CEYHUN
Devlet Bakanı

G. ERGENEKON
Devlet Bakanı

M. A. YILMAZ
Devlet Bakanı

M. S. OKTAY
Adalet Bakanı

S. ORAL
Maliye ve Gümrük Bakanı

MUTABAKAT ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve Türkmenistan Devlet Başkanı 2-3 Aralık 1991 günleri Ankara'da yaptıkları görüşmede aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

1. Haberleşme ve Ulaştırma

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan arasında haberleşme ve ulaştırma alanında işbirliğinin geliştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

a) Türk tarafı, karşılıklı yarar esasına dayalı olarak Türkmenistan'da haberleşme sistemlerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

b) Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan arasında İran ve diğer güzergahlar üzerinden demiryolu bağlantısının kurulması imkanlarını araştıracaklardır.

c) Taraflar, Aşkabat ile İstanbul-Ankara arasında uçak seferlerinin yapılması hususundaki imkanları araştıracaklardır.

d) Taraflar, iki ülke arasında karayolu bağlantısının sağlanması imkanlarını araştıracaklardır.

e) Taraflar, aralarındaki taşıma hizmetlerini geliştirmek için Hazar Denizi-Volga, Don kanalları-Karadeniz arasındaki bağlantı imkanlarını araştırmak hususunda mutabık kalmışlardır.

2. Ekonomik İşbirliği

a) İş Konseyi Kurulması

Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan arasında ticari ve ekonomik ilişkileri geliştirmek için bir İş Konseyi kurulacaktır. Bu husustaki çalışmalar en kısa zamanda başlatılacaktır.

b) Ticari İlişkiler

Taraflar, serbest döviz esasına dayanan bir sistem içinde ticari ilişkilerinin geliştirilmesi için her türlü gayreti göstereceklerdir. Bu amaçla, karşılıklı ticari malların tanıtılması için heyetler teati edilecek, sergiler açılacak, sempozyumlar düzenlenecektir.

c) İnşaat ve İnşaat Malzemeleri Üretiminde İşbirliği

Taraflar, Türkmenistan'da inşaat sektörünün geliştirilmesi ve inşaat malzemeleri üretimi hususunda işbirliği yapılmasında mutabık kalmışlardır.

d) Bankacılık

Türk tarafı, Türkmenistan'ın serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecine yardımcı olmak amacıyla bankacılık alanında teknik yardımda bulunacak, ayrıca Türkmenistan'a kredi vermek imkanlarını araştıracaktır.

3. Doğal Gaz

Taraflar, Türkmenistan'ın Türkiye'ye doğal gaz ihracı imkanlarını araştıracaklardır. Bu amaçla incelemelerde bulunmak üzere Türkiye'den bir heyet en kısa zamanda Türkmenistan'ı ziyaret edecektir.

4. Petro-Kimya

Türkmenistan, petro-kimya ve benzeri alanlarda sanayi tesislerinin kurulması hususunda Türkiye ile işbirliği yapmak arzusunu belirtmiştir.

Taraflar, petrole dayalı sanayiler ile petro-kimya tesislerinin kurulması ve geliştirilmesi alanında işbirliği imkanlarını araştıracaklardır.

5. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayilerin Kurulması ve Geliştirilmesi

Taraflar, Türkmenistan'da küçük ve orta ölçekli sanayilerin kurulması ve geliştirilmesi amacıyla teknik danışmanlık, eğitim ve ortak yatırımları kapsayan bir işbirliği yapacaklardır.

Bu konuda yerinde incelemeler yapmak üzere Türkiye'nin KOSGEB kuruluşundan bir heyet Türkmenistan'ı ziyaret edecektir.

6. Turizm ve Spor İşbirliği

Taraflar, turizm ve spor alanında işbirliği yapmak hususunda mutabakata varmışlardır. Bu konularda ayrı protokollar düzenlenecektir.

7. Kültür, Sağlık, Eğitim ve Teknik İşbirliği

a) Kültür

Taraflar, iki ülke arasında mevcut kültürel işbirliğinin daha da geliştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

b) Sağlık

Taraflar, iki ülke arasında sağlık, tıp ve ilaç sanayilerinde işbirliği yapılması hususunda mutabık kalmışlardır.

c) Eğitim ve Teknik İşbirliği

Taraflar, eğitim ve bilim alanında işbirliğini geliştirmek ve özellikle yüksek öğretim kurumlarında karşılıklı eğitim imkanlarını yaratmak hususunda mutabık kalmışlardır. Türk tarafı, bu hususta Türkmenistan'a çeşitli burslar sağlayacaktır.

Türk tarafı, Türkmenistan'ın serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecine katkıda bulunmak üzere iş idaresi, mühendislik, pazarlama gibi alanlarda teknik yardımda bulunacak, kısa ve uzun süreli eğitim programları düzenleyecektir.

3 Aralık 1991 tarihinde Ankara'da aynı derecede geçerli Türkçe, Türkmençe ve Rusça ikişer nüsha olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı
Turgut ÖZAL

Türkmenistan
Devlet Başkanı
Saparmurat NİYAZOV

ШЕРТЛЕШИЛЕР БАРАЛАШ ПРОТОКОЛ

1991-нчи йилнинг 2-3 декабрында Анкарада болан гөплешиклерле Түркче Республикасының Президенти ве Түркменистаның Президенти шу ашаклыклар барала шертлешдилер:

1. Телекоммуникациялар ве транспорт

Тараплар Түркче Республикасының ве Түркменистаның арасында телекоммуникация ве арагатышлык бобатында хызметлашыгы асдүрмек бөгеле шертлешдилер.

а/ Гирек-бирек үчин бөхобитли эсасла Түрк тарапы Түркменистаның телекоммуникация системасыны тазелемзге ярдам берер.

б/ Тараплар Түркче Республикасы билен Түркменистаның Эйрен аркалы ве башга угурулар божонча демирёл системаларыны бирикдирмек мүмкинчиликлерины әвренерлер.

в/ Тараплар Стамбул-Анкара ве Ашгабат аралыгындагы ариарейслери ачылагың мүмкинчиликлерини әвренерлер.

г/ Тараплар ики юрдуң аралыгындагы автомобиль ёлларыны бирикдирмегиң мүмкинчиликлерини әвренерлер.

д/ Тараплар Гара ве Каспи деңизлеринде хем Волга-Дон каналында ики юрдуң мүмкинчиликлерини пейдаланмак аркалы сув транспорты бобатдагы хызметлашык хакында шертлешдилер.

2. Икдысды хызметлашык

а/ Ишевур Совет даретмек

Түркче Республикасы билен Түркменистаның арасындагы савда ве икдысды гатнашыклары асдүрмек үчин Ишевур Совет даредицер.Бу угурулан ишлер иң якын геллекде башланар.

б/ Савда гатнашыклары

Тараплар эркин конвертирленйән валюта эсасында савда гатнашыкларыны асдүрмек үчин эхли мүмкин болан ягдайлары даредерлер. Бу максатдан угур алып, бирек-бирегі харытлар билен танышдырмак үчин делегациялар алишмек гечирилер, сергилер ве симпозиумлар гурулар.

в/ Гурулушк ве гурулушк материалларыны әндүрмек божонча хызметлашык

Тараплар гурулушк секторларыны асдүрмек ве Түркменистанда гурулушк материаллары әндүрмек божонча хызметлашыгы амала ашырмагы шертлешдилер.

г/ Банк иши

Түрк тарапы Түркменистанга базар икдысдыетине гечмекде ярдам этмек максаты билен кредит бермек хакындагы меселаны әвренер ве техники камек берер.

3. Тебиги газ

Тараплар Түркменистаның тебиги газыны Түркче экспорт этмек мүмкинчилигини әвренерлер. Бу максат билен Түркчениң делегациясы, якын вагтда бу меселаны әрренмек үчин Түркменистанга ботер.

б) Торговые отношения

Стороны будут прилагать все возможные усилия для развития торговых отношений на базе свободноконвертируемой валюты. С этой целью для взаимного ознакомления с товарами будут производиться обмен делегациями, организовываться выставки и симпозиумы.

в) Сотрудничество в области строительства и производства строительных материалов

Стороны договорились осуществлять сотрудничество в целях развития строительного сектора и производства строительных материалов в Туркменистане.

г) Банковское дело

Турецкая Сторона окажет техническую помощь и изучит вопрос о предоставлении кредита в целях оказания содействия переходу Туркменистана к рыночной экономике.

3. Природный газ

Стороны изучат возможности экспорта в Турцию природного газа Туркменистана. С этой целью делегация из Турции в ближайшее время посетит Туркменистан для изучения этого вопроса.

4. Нефтегазохимия

Туркменистан выразил пожелание относительно сотрудничества с Турцией в создании предприятий нефтегазохимических отраслей промышленности.

Стороны изучат возможности сотрудничества в области создания и развития предприятий нефтегазохимических отраслей промышленности.

5. Сотрудничество в области малых и средних промышленных предприятий

Стороны будут осуществлять сотрудничество, включающее технически консультации, обучение и совместные капиталовложения с целью создания и развития в Туркменистане малых и средних промышленных предприятий.

Для изучения на месте этого вопроса делегация Управления по развитию и поддержке малых и средних промышленных предприятий Турции (КОСТЕБ) посетит Туркменистан.

6. Сотрудничество в области туризма и спорта

Стороны договорились о сотрудничестве в области туризма и спорта.
По этим вопросам будут составлены отдельные протоколы.

7. Сотрудничество в области культуры, ^{здравоохранения,} образования и техники

а) Культура

Стороны договорились о дальнейшем развитии оуществующего между двумя странами культурного сотрудничества.

б) Здравоохранение. Стороны договорились осуществлять сотрудничество в области здравоохранения и производства медицинских и лекарственных препаратов.

в) Сотрудничество в области образования и техники

Стороны договорились о том, что они будут развивать сотрудничество в области образования и науки, а также способствовать взаимному обмену между высшими учебными заведениями. Турецкая Сторона с этой целью предоставит Туркменистану стипендии для обучения по различным специальностям.

Турецкая Сторона предоставит техническую помощь в таких областях перехода к рыночной экономике как управление, инженерия, маркетинг и другие, а также предоставит программы краткосрочного и долгосрочного обучения по этим вопросам.

Составлено в Анкаре 3 декабря 1991 года в двух экземплярах, каждый на турецком, русском и туркменском языках, причем все три текста имеют одинаковую силу.

ТУГЛУТ ОЗАЛ

Президент Турецкой
Республики

САПАРМУРАТ НИЯЗОВ

Президент Туркменистана